

Inhoud Januari 2020

Inhoud Januari 2020	1
Woord vooraf.....	3
Recent verschenen	4
Call for Papers	5
Call for papers: <i>'The Founding of Solidarity in the International Community'</i> (Catania).....	5
Call for presentations: werkgroep Recht in Amsterdam en de Republiek (17 ^e -18 ^e eeuw) (19 mei 2020).....	5
Call for papers: <i>'Polizei und Demokratie seit dem 19. Jahrhundert'</i> (25-27 mei 2020).....	6
Call for papers: <i>'Liability and Responsibility in Legal History'</i> – XXVI th Annual Forum of Young Legal Historians (Istanbul, 10-13 juni 2020).....	6
Call for papers: <i>'The Hope of Ages is in the Process of Realization' Establishing a World Court, 1920-1922</i> (11-12 juni 2020)	7
Call for papers: 11 ^e <i>Congrès de l'Association des Cercles francophones d'histoire et d'archéologie de Belgique</i> (20-23 augustus 2020)	7
Kalender.....	8
Januari – februari 2020 – Cyclus Latijn. <i>Facetten der Romeinse Oudheid</i> (Brugge, België).....	8
15 oktober 2019 – 2 februari 2020 – Tentoonstelling 'Trésors de procédure. Les archives restaurées du tribunal de la Chambre Impériale (1495-1806), (Luik, België)	8
10 januari 2020 – Workshop 'Non-consequential theories of strict liability in historical perspective' (Madrid, Spanje)	9
14 januari 2020 – Rechtshistorische causerie "Politieordonnanties 2.0 en Digital Legal History" door Dr. Annemieke Romein (Gent, België)	9
13 februari 2020 – Lezing Hyoung-Jin Nho (Tilburg, Nederland).....	10
14 februari 2020 – Inaugurele rede Dr. Mr. Hylkje de Jong (Amsterdam, Nederland)	10
27 februari 2020 – Lezing Maurits den Hollander (Tilburg, Nederland).....	10
12 maart 2020 – Lezing Dr. Ingo Venzke (Tilburg, Nederland)	10
26 maart 2020 – Lezing Remko Mooi (Tilburg, Nederland).....	10
Varia	11
Vacature Max Planck Institut für europäische Rechtsgeschichte (Frankfurt am Main)	11

Rechtshistorische Courant

Overlijdensbericht Edouard Jeauneau.....	11
Oproep Wisselleerstoel OVR (deadline 15 februari).....	11
Scriptieprijs Brabantse Geschiedenis.....	12
LangZullenWeLezen.....	13
329 registers van de Raad van Vlaanderen gedigitaliseerd.....	13
Oproep: Actualiseer mee de Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging.....	14
Oproep: Transkribus.....	14

Woord vooraf

Geachte lezer,

Een geheelonthouder, zoals schrijver dezes, fronst wel eens de wenkbrauwen bij het enthousiasme van de collega's voor allerlei alcoholische drankjes.

De liefhebbers kunnen we alvast wijzen op een merkwaardig boek dat tijdens de feestdagen onze aandacht trok: Brian F. HAARA, *Bourbon justice. How whiskey law shaped America*, uit 2018. De eerste gedachte was dat dit zou handelen over de legendarische Amerikaanse *justice of the peace* Roy Bean. Voor Bean was de beste getuige een fles whiskey. Hij zou zelfs ooit een vonnis veranderd hebben, nadat hij een fles gekregen had van een van de partijen. Maar: dit boek gaat niet over Roy Bean. (Wie graag iets over hem wil lezen, kan het stripverhaal *De rechter* uit de reeks *Lucky Luke* bekijken.) Het is nog veel ambitieuzer, zoals blijkt uit de ondertitel: *How whiskey law shaped America*. Haara beschrijft hoe vraagstukken rond bourbon een rol gespeeld hebben in de ontwikkeling van heel wat rechtstakken, gaande van het gewone contractenrecht en consumentenbescherming tot administratief en fiscaal recht. Uiteraard is het overdreven om de Amerikaanse rechtsgeschiedenis tot één drank, hoe sterk ook, te herleiden, maar het lijkt geen twijfel dat dit een mooie invalshoek vormt voor een rechtshistorisch verhaal.

Dit kan misschien de inspiratiebron voor een gelijkaardig onderzoek voor de Lage Landen, bv. rond bier. Daarvoor bestaat overigens een werk van Erik Aerts, *Het bier van Lier* (1996), zij het dat dit boek net de institutioneel-juridische aspecten minder belicht dan het proefschrift waaruit het voortkomt. Een nog interessantere drank is jenever, ooit de volksdrank bij uitstek, en net daarom de drank die de meeste aandacht kreeg van de wetgever in de negentiende eeuw.

De hoofdredacteur

Dirk Heirbaut

Redactie

Filip Batselé

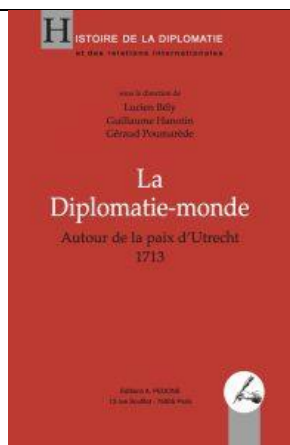
Laura Mortiers

Pieterjan Schepens

Sebastiaan Vandenbogaerde

Florenz Volkaert

Recent verschenen

Lucien BELY, Guillaume HANOTIN en Géraud POUMAREDE (eds.), *La Diplomatie-monde. Autour de la paix d'Utrecht - 1713*, ISBN 9782233009289, 592 p, €38.

Dit werk ambieert de geschiedenis van internationale relaties in een nieuw licht te plaatsen door dieper in te gaan op de geboorte, in Europa, van een diplomatie die rekening houdt met wereldwijde ontwikkelingen, waarbij de Europeanen zich een plek zoeken in die tijd van mondialisering. De vredesverdragen, vanaf 1713 ondertekend te Utrecht, Rastatt en Baden, beëindigden de Spaanse successieoorlog, een conflict dat bestond sinds 1701, en regelden in het bijzonder het lot van de immense Spaanse monarchie die macht had over territoria verspreid over de verschillende continenten.

Sinds de verdragen van Westfalen van 1648 waren diplomatieke bijeenkomsten het instrument bij uitstek geworden voor de invoering van grote op vrede gerichte geopolitieke wijzigingen. Een dergelijke bijeenkomst van onderhandelaars houdt een beheerste confrontatie in, waarbij de resultaten van militaire campagnes geëvalueerd worden en oplossingen worden gezocht om een einde der vijandelijkheden aanvaardbaar te maken.

Voor eeuwen die klassiek beschouwd worden als een opeenvolging van oorlogen, waarmee jonge staten zich ten opzichte van elkaar een positie wilden toemeten, poogt dit verzamelwerk de Europese en wereldgeschiedenis onder een nieuw (verlicht) licht te bekijken: dat van onderhandelingen, aangezien confrontatie ook leidt tot een uitbreiding van praktijken met als doel het geweld tussen Europese landen tegen elke prijs te verminderen. Dergelijke praktijken leidden overigens ook tot de nood aan beslechting van collectieve geschillen of klachten die de sluiting van verdragen in het gedrang zouden kunnen brengen. Ten slotte laat een duurzame vredessluiting, zoals die van 1713-1714, alle strijdende partijen ontevreden achter, terwijl ze wel verplicht worden te aanvaarden dat de ondergane traumata naar de algemene vergetelheid verbannen worden.

Dergelijke discussies integreren economische, commerciële en koloniale vragen, die toelaten de werelddiplomatie te bespreken, om zo tot een gesprek te komen met verre continenten, maar ook over menselijke drama's zoals de Afrikaanse slavenhandel.

Dit werk overschouwt eveneens de grondslagen van een vredescultuur via de opkomst van een internationale publieke opinie, de denkoefening van voortdurende vrede, de totstandkoming van een historisch evenement dat gevierd en herinnerd moet worden.

Call for Papers

Call for papers: 'The Founding of Solidarity in the International Community' (Catania)

De ESIL Interest Group History of International Law zal binnenkort een pre-conferentie workshop organiseren voor laatstejaarsstudenten en doctorandi, alsook voor jonge onderzoekers, aan het Research Forum te Catania. De workshop wil hen de kans bieden papers voor te stellen over verschillende juridische tradities en culturen, doorheen de eeuwen. Ook bijdragen uit andere onderzoeksgebieden dan de juridische zijn welkom.

De organisatoren van de workshop zijn in het bijzonder geïnteresseerd in papers over:

- De intellectuele totstandkoming van de gemeenschap der naties;
- Het samenspel tussen religie, filosofie en de basisutopieën van internationaal recht;
- Het politieke gebruik en de instrumentalisering van internationaal recht door politieke actoren;
- Het toe-eigenings- en acculturatieproces van Europese internationale principes in het tijdperk van Westers imperialisme.

Abstracten (max. 500 woorden) kunnen, vergezeld van een beknopte CV, worden bezorgd aan esilighil@gmail.com (deadline: 15 januari). Kandidaten wiens voorstel werd aanvaard, zullen daarvan op de hoogte worden gebracht tegen 8 februari.

Meer informatie over de workshop en de mogelijke onderwerpen kan u [hier](#) raadplegen.

Call for presentations: werkgroep Recht in Amsterdam en de Republiek (17^e-18^e eeuw) (19 mei 2020)

De volgende bijeenkomst van de werkgroep Recht in Amsterdam en de Republiek (17^e-18^e eeuw) vindt plaats op dinsdag 19 mei 2020, in Zaal C1-3 van het Theil-gebouw van [Erasmus Universiteit Rotterdam](#) van 12.00-17.00. Vanaf 12.00 wordt u een broodjeslunch aangeboden en na afloop een borrel.

De workshop combineert korte, informele presentaties van lopende onderzoeksprojecten met voorstellingen van bronnenmateriaal. Inmiddels hebben zich al enkele sprekers bereid verklaard een inleiding te houden:

- Manon Moerman (Maastricht): Amsterdamse vennootschapscontracten in de 18^e eeuw.
- Tim van Polanen (Leiden): de archieven van de Hoge Raad van Holland;
- Martijn Punt (Leiden/Amsterdam): bestuurdersaansprakelijkheid in de *Observationes tumultuariae novae*.

Er is daarnaast ook ruimte voor meer presentaties: de organisatoren nodigen daarom alle geïnteresseerde – en in het bijzonder jonge – onderzoekers uit die van gedachten willen wisselen over hun projecten. Geïnteresseerden die een presentatie willen geven, kunnen zich aanmelden bij Matthijs de Jongh (dejongh@law.eur.nl).

Call for papers: 'Polizei und Demokratie seit dem 19. Jahrhundert' (25-27 mei 2020)

Het 30^e colloquium over politiegiedenis wordt georganiseerd in het archief van Noordrijn-Westfalen. Het centrale thema van de editie is "Politie en democratie sinds de 19^e eeuw". De conferentie heeft twee centrale clusters: de invloed van politieke actoren op politie en de positionering van de politie binnen het (democratische) politieke systeem enerzijds ("Politie binnen de democratie"), en de rol van democratie binnen het politiewezen anderzijds. Tevens bekijkt de conferentie in welke mate deze twee themata met elkaar vervlochten zijn.

Met betrekking tot het thema "Politie en democratie" zijn papers binnen de volgende clusters welkom:

- Civiele veiligheids- en politieorganen in de 19e eeuw
- Politie, democratie en politiecultuur
- Volksnabijheid, media en politie
- Organisatie van de politievakbonden
- Invloed van de verandering van politieke systemen in de 20e eeuw op het politiewezen
- Politiewezen buiten Europa

Ook papers rond het thema "Politie en digitalisering" zijn welkom. Ten slotte is het ook mogelijk om, in een vrije sectie, historisch onderzoek rond politiediensten te presenteren, indien het desbetreffende onderzoek buiten de hoofdthematata van de conferentie valt.

Geïnteresseerden kunnen hun voorstel (inclusief een korte samenvatting en een korte biografie) naar poststelle@law.nrw.be sturen (deadline: 20 januari 2020), met als titel: "30. Kolloquium zur Polizeigeschichte". De organisatoren zullen voorzien in terugbetaling van reis- en overnachtingskosten voor auteurs van aanvaarde papers.

Call for papers: 'Liability and Responsibility in Legal History' – XXVIth Annual Forum of Young Legal Historians (Istanbul, 10-13 juni 2020)

Van woensdag 10 tot en met zaterdag 13 juni 2020 vindt het 26ste forum voor jonge rechtshistorici plaats te Istanbul. Dit forum wil jonge rechtshistorici een kans bieden om hun onderzoek voor te stellen en vertrouwd te raken met de multidisciplinaire methodes die hun internationale collega's om diezelfde reden komen voorstellen.

Onder de titel '*Liability and Responsibility in Legal History*' zal deze editie van het forum op multidisciplinaire wijze dieper ingaan op juridische aansprakelijkheid in zowel burgerlijk recht als in strafrecht. Thema's als causaliteit en de interactie tussen aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid zullen er in een historisch perspectief geplaatst worden.

Onderzoekers die een paper willen voorstellen tijdens de conferentie, kunnen vóór 21 februari een abstract (max. 250 woorden) met CV naar aylh2020istanbul@gmail.com sturen. Presentaties dienen in het Engels gegeven te worden en mogen tot 20 minuten duren. Presentaties in het Turks worden ook aanvaard (in die gevallen zal simultaan getolkt worden).

De inschrijvingsbijdrage bedraagt €100 (excl. verplaatsing en verblijf). Meer informatie over het forum en deze *call for papers* kan u [hier](#) raadplegen.

Call for papers: *'The Hope of Ages is in the Process of Realization' Establishing a World Court, 1920-1922 (11-12 juni 2020)*

We naderen de honderdste verjaardag van het eerste *'World Court'*: tussen 1920 en 1922 bereidden experts en diplomaten het Statuut van het Permanent Hof van Internationale Justitie (PCIJ) voor, het eerste 'wereldgerechtshof', gevestigd in Den Haag. Hun werk haalde inspiratie uit de inspanningen van voorgaande generaties van advocaten en activisten, maar resulteerde toch in iets nieuws en duurzaam: een permanent gerechtshof waarvan de basisstructuren bijna een eeuw later ongewijzigd zijn gebleven. Hoewel het PCIJ zelf reeds het voorwerp uitmaakte van talloze bevragingen, blijven nog veel vragen en beslissingen met betrekking tot zijn oprichting onbeantwoord. Hiertoe behoren de volgende kwesties:

- De rol van de voornaamste actoren die betrokken waren bij het opstellen van het Statuut van het PCIJ (inclusief, maar niet beperkt tot, het Adviescomité van Juristen);
- De rol van de burgermaatschappij en van niet-Europese naties tijdens de fase van de oprichting;
- Het antwoord van de Nederlandse overheid en maatschappij op de voorgestelde oprichting van (nog) een 'Haags Hof';
- Eigentijdse visies en voorspellingen over de rol en relevantie van het toekomstige Hof.

Teneinde deze kwesties te begrijpen en lacunes in onze inzichten in de 'oprichtingsfase' van het PCIJ te vullen, organiseren Prof. Christian J. Tams (University of Glasgow) en Prof. Henri de Waele (Radboud University) op 11-12 juni 2020 een tweedaagse workshop te Nijmegen, Nederland.

De organisatoren nodigen onderzoekers uit verschillende disciplines, waaronder het internationaal recht, (rechts)geschiedenis, internationale relaties, uit om hun onderzoek voor te stellen.

Geïnteresseerden kunnen tot en met 15 december 2019 een abstract (max. 750 woorden) toesturen aan pcijconference@ru.nl. Gelieve aan het abstract de volgende gegevens toe te voegen: naam, affiliatie, e-mailadres, en beknopte opgave van de redenen waarom het een nieuwe benadering betreft. Meer informatie over deze *call for papers* kan u [online](#) raadplegen.

Call for papers: *11e Congrès de l'Association des Cercles francophones d'histoire et d'archéologie de Belgique (20-23 augustus 2020)*

Van donderdag 20 tot en met zondag 23 augustus 2020 zal in Doornik het 11e *Congrès de l'Association des Cercles francophones d'histoire et d'archéologie de Belgique* plaatsvinden.

Geïnteresseerde onderzoekers die een lezing (max. 20 minuten) wensen te geven, worden warm uitgenodigd om vóór 30 maart 2020 een samenvatting in te dienen van de voorgestelde bijdrage (15-30 lijnen uitgetypte tekst). Voorstellen kunnen raken aan een of meer van de volgende onderzoeksgebieden: archeologie, (kunst)geschiedenis, patrimonium, folklore. De voorgestelde onderwerpen hoeven niet beperkt te zijn tot het Belgische grondgebied. Lezingen worden door het wetenschappelijk comité opgenomen in het programma van één van de 11 afdelingen van het congres. De taalkeuze voor de lezingen is vrij (Nederlands, Frans, Duits).

Indiening van voorstellen en/of inschrijving voor deelname is mogelijk tot 31 maart 2020. Een overzicht van deze aankondiging kan u [hier](#) terugvinden. Meer informatie over de vooropgestelde thema's en de praktische organisatie kan u online raadplegen op de [website](#) van het congres.

Kalender

Januari – februari 2020 – *Cyclus Latijn. Facetten der Romeinse Oudheid (Brugge, België)*

Voor al wie kennis wil maken met de wondere wereld van het Latijn, wordt een reeks van vijf sessies aangeboden waarin aan de hand van een korte Latijnse tekst een facet van de Romeinse Oudheid wordt belicht. Goed om weten is dat geen enkele voorkennis van Latijn vereist is. Het gaat immers niet alleen over de taal, maar vooral over de antieke beschaving en cultuur, en het belang ervan voor de hedendaagse cultuur en samenleving. De sessies worden deskundig begeleid door René Forrez.

De sessies vinden plaats te Brugge (Snuffel, Ezelstraat 42) op de volgende data:

- Donderdag 16/01 – *Romeins recht, wellicht de belangrijkste bijdrage van de Romeinen aan onze moderne samenleving. Thema: aansprakelijkheid.*
- Donderdag 23/01 – *Griekse mythologie, zoals overgeleverd door de Romeinse dichter Ovidius. Over Daedalus.*
- Donderdag 30/01 – *Hellenisme en Christendom. Over het Victoria-altaar.*
- Donderdag 13/02 – *Keizer Nero. Korte rede van Nero's maîtresse Poppaea, die later zijn vrouw zal worden.*
- Donderdag 20/02 – *Slavernij. Over buitenmatig wrede meesters.*

De prijs voor deelname bedraagt €5 voor de hele reeks. Geïnteresseerden dienen zich vooraf aan te melden via 0473/44.02.16 of brugge@masereelfonds.be.

15 oktober 2019 – 2 februari 2020 – *Tentoonstelling ‘Trésors de procédure. Les archives restaurées du tribunal de la Chambre Impériale (1495-1806), (Luik, België)*

Op dinsdag 15 oktober ging in Luik de tentoonstelling [“Trésors de procédure. Les archives restaurées du tribunal de la Chambre Impériale \(1495-1806\)”](#) van start.

Bezoekers van de tentoonstelling krijgen unieke inzichten in het unieke procedurele erfgoed van de *Reichskammergericht*, dat vanaf de 15e eeuw tot aan het einde van de 18e eeuw op het hoogste niveau recht sprak in burgerlijke zaken. Gedurende die periode werd het gerechtshof geconfronteerd met meer dan 3000 dossiers, een waardevolle bron van informatie over de Rijksarchief te Luik. Nadat het Luikse archief op 24 december 1944 zware verliezen leed door het Duitse bombardement op 24 december 1944, kregen de archieven van de *Reichskammergericht* pas recent een tweede leven ingeblazen met de steun van de POD Wetenschapsbeleid en het Fonds Baillet Latour. De resultaten van die inspanningen zijn nu toegankelijk gemaakt voor het publiek.

De tentoonstelling vindt plaats in de Schatkamer van de Kathedraal van Luik, is geopend op dinsdag t.e.m. zondag (14u-17u) en loopt nog tot en met zondag 2 februari 2020.

10 januari 2020 – Workshop ‘Non-consequential theories of strict liability in historical perspective’ (Madrid, Spanje)

Op vrijdag 10 januari vindt de workshop ‘*Non-consequential theories of strict liability in historical perspective*’ plaats.

Vroegmoderne juristen hadden het moeilijk om het concept van objectieve aansprakelijkheid te aanvaarden, aangezien zij hoofdzakelijk redeneerden in termen van fout en schuld. Tot op vandaag is het voor wetgevers en juristen moeilijk om, wanneer zij over het concept reflecteren – zoals bijvoorbeeld in het kader van het huidige debat over robotica en artificiële intelligentie – objectieve aansprakelijkheid niet te verklaren vanuit consequentialistisch perspectief.

Ter voorbereiding van de vierhonderdste verjaardag van de publicatie van *De Jure Belli ac Pacis* zal de workshop vertrekken vanuit de ideeën van Hugo Grotius, om verder in te gaan op zijn bronnen en zijn invloed op zeventiende- en achttiende-eeuwse auteurs.

Tijdens deze workshop op 10 januari zullen academici samenkomen om over deze onderwerpen te discussiëren. Meer informatie over de workshop kan u [hier](#) terugvinden.

14 januari 2020 – Rechtshistorische causerie “Politieordonnanties 2.0 en Digital Legal History” door Dr. Annemieke Romein (Gent, België)

Tijdens deze rechtshistorische causerie zal dr. Annemieke Romein, verbonden aan het departement Geschiedenis van de Universiteit Gent, haar onderzoek naar politie-ordonnanties in de periode 1576-1702 nader toelichten. Op basis van onderzoek naar politiewetgeving (in het Duitse onderzoeksveld beter bekend als *Policeygesetzgebung*) tracht zij inzicht te krijgen in de manier waarop vroegmoderne overheidsinstellingen de samenleving probeerden te organiseren.

In België worden vorstelijke ordonnances vanuit de Koninklijke Commissie voor de Uitgave van de Oude Wetten en Verordeningen van België al sinds 1846 heruitgegeven; binnen Nederland richt onderzoek zich voornamelijk op de Staten-Generaal en de steden. Door de focus te verleggen naar een studie van de gewesten én deze in een internationale context te plaatsen, krijgt men echter een beter inzicht in de activiteiten van de individuele gewesten en kunnen eventuele tegenstellingen tussen een door een vorst bestuurd gewest (Vlaanderen) en een gewest binnen de Republiek (Holland) blootgelegd worden.

Tijdens de causerie zal Dr. Romein het tot nu gedane onderzoek toelichten, alsook toekomstperspectieven schetsen door eveneens aandacht besteden aan het *digital humanities* project ‘Entangled Histories’ (KB Den Haag) dat zij in het verlengde van haar mandaat heeft gedaan. Hierbij heeft zij alle gedigitaliseerde plakkaatboeken van de Nederlanden bekeken.

De lezing gaat door aan het Instituut voor Rechtsgeschiedenis, gang auditorium Blauwe Zaal, Faculteit Recht en Criminologie, Universiteitstraat 4, 9000 Gent.

Indien u interesse heeft om de causerie bij te wonen, gelieve uw komst aan te melden via Karin.Pensaert@ugent.be.

13 februari 2020 – Lezing Hyoung-Jin Nho (Tilburg, Nederland)

De lezing *'Lost in between Treaties and Tributes: Korea as a Dual Periphery of International Law in the 19th Century'* zal plaatsvinden van 11:00 tot 12:00, CubeZ 222 (Tilburg University).

Zie programma I-HILT E-Lectures:

<https://www.tilburguniversity.edu/research/institutes-and-research-groups/i-hilt/electures>

I-HILT E-Lectures zijn lezingen over de geschiedenis en theorie van internationaal recht, die steeds bestaan uit een lezing van 40 minuten, gevolgd door een Q&A-sessie van 20 minuten. De lezingen vinden telkens op donderdag plaats aan de Universiteit van Tilburg. Zowel recente als oudere lezingen kunnen bovendien ook online bekeken worden op de [website](#) van de universiteit. Via de website kan ook het I-HILT programma van dit academiejaar geraadpleegd worden.

14 februari 2020 – Inaugurele rede Dr. Mr. Hylkje de Jong (Amsterdam, Nederland)

De rector magnificus van de Vrije Universiteit Amsterdam en de decaan van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid nodigen u van harte uit tot het bijwonen van de openbare zitting van het College van Decanen, waarin dr. mr. Hylkje, benoemd tot hoogleraar Rechtsgeschiedenis, haar ambt hoopt te aanvaarden met het uitspreken van de rede *'Het geheugen van het recht'*.

Deze rede zal plaatsvinden op vrijdag 14 februari 2020 om 15.45u, in de aula van de universiteit (De Boelelaan 1105, Amsterdam). Na afloop wordt een receptie aangeboden.

27 februari 2020 – Lezing Maurits den Hollander (Tilburg, Nederland)

De lezing *'Insolvency and Economic Misfortune in 17th Century Amsterdam'* zal plaatsvinden van 11:00 tot 12:00, CubeZ 222 (Tilburg University).

Zie programma I-HILT E-Lectures:

<https://www.tilburguniversity.edu/research/institutes-and-research-groups/i-hilt/electures>

12 maart 2020 – Lezing Dr. Ingo Venzke (Tilburg, Nederland)

De lezing *'Situating Contingency: How International Law Could Have Been'* zal plaatsvinden van 11:00 tot 12:00, CubeZ 222 (Tilburg University).

Zie programma I-HILT E-Lectures:

<https://www.tilburguniversity.edu/research/institutes-and-research-groups/i-hilt/electures>

26 maart 2020 – Lezing Remko Mooi (Tilburg, Nederland)

De lezing *'Protecting the Foreign Creditor: International Insolvency Procedures in Early Modern Frankfurt am Main'* zal plaatsvinden van 11:00 tot 12:00, CubeZ 222 (Tilburg University).

Zie programma I-HILT E-Lectures:

<https://www.tilburguniversity.edu/research/institutes-and-research-groups/i-hilt/electures>

Varia

Vacature Max Planck Institut für europäische Rechtsgeschichte (Frankfurt am Main)

Het *Max Planck Institut für europäische Rechtsgeschichte* (Frankfurt am Main) zoekt twee onderzoekers met een juridisch diploma om een doctoraat te schrijven over de geschiedenis van het sociaal recht. Sollicitanten dienen minstens de Engelse of Franse taal machtig te zijn en bereid te zijn Duits te leren (volgens de noden van de functie).

Meer informatie over deze vacature en de sollicitatieprocedure kunnen [online](#) geraadpleegd worden. Geïnteresseerden kunnen solliciteren tot 15 januari.

Overlijdensbericht Edouard Jeauneau

Met droefenis melden wij u het overlijden van prof. Edouard Jeauneau op 10 december 2019, te Chartres. Prof. Jeauneau was professor in de Middeleeuwse Filosofie aan het PIMS en het CMS van 1974 tot 1995, waarna hij jaarlijks zo'n 8 maanden toewijdde aan zijn talrijke publicaties in de Verenigde Staten en Canada. Hij was houder van talrijke genereuze SSHRC beurzen en nam een eindeloze reeks CMS studenten bij zich in dienst. Velen onder hen trainde prof. Jeauneau in het lezen van het uitzonderlijke handschrift in de manuscripten en het *editen* van de teksten. Ook op vlak van de studentenlonen was hij een genereus man.

Prof. Jeauneau overleed op 95-jarige leeftijd. De begrafenis vond plaats in zijn geboorteplaats Coudray-au-Perche (op zo'n 60 km van Chartres).

Oproep Wisselleerstoel OVR (deadline 15 februari)

Het bestuur van de *Stichting tot uitgaaf der bronnen van het Oud-Vaderlandsche Recht* (OVR) heeft het genoeg voor de tweede maal een oproep te richten tot kandidaten voor de Wisselleerstoel Oudvaderlands Recht.

Stichting OVR heeft in 2018, op voorstel van de redactieraad van *Pro Memorie. Bijdragen tot de Rechtsgeschiedenis der Nederlanden*, beslist een Wisselleerstoel OVR in te richten, die tweejaarlijks wordt toegekend, afwisselend aan een in Nederland of België werkend rechtshistoricus. In academiejaar 2018-19 was dr. Michael Milo (Universiteit Utrecht) leerstoelhouder aan de Universiteit Gent.

Voor het academiejaar 2020-21 wordt een in België werkzame rechtshistoricus uitgenodigd om een maand te verblijven aan een Nederlandse universiteit of onderzoeksinstelling. Het is de bedoeling van deze oproep dat Belgische geïnteresseerden contact opnemen met een normaal in Nederland werkzame rechtshistoricus, of omgekeerd. De 'collega proximus' in de ontvangende instelling engageert zich voor het ter beschikking stellen van een werkplek gedurende een maand. De kandidaturen worden door de collega proximus, met opgave van de naam van de beoogde wisselleerstoelhouder, ingediend bij de stichting, per mail aan p.brood@planet.nl, vóór 15 februari aanstaande.

De Stichting OVR voorziet in een forfaitaire vergoeding van € 2.500 aan de wisselleerstoelhouder als tegemoetkoming in de kosten van verplaatsing en verblijf. (Het volledige reglement vindt u op de website van *Pro Memorie*.)

De Stichting OVR verzoekt om uw medewerking om deze uitnodiging onder mogelijk geïnteresseerden te verspreiden.

Scriptieprijs Brabantse Geschiedenis

Erfgoed Brabant, de Historische Vereniging Brabant en de Stichting Zuidelijk Historisch Contact willen de wetenschappelijke beoefening van de Brabantse geschiedenis aan de Nederlandse en Belgische universiteiten en hogescholen bevorderen en jonge onderzoekers op dit terrein aanmoedigen en hebben daartoe een prijs ingesteld voor masterscripties die handelen over de geschiedenis van Brabant. De prijs bestaat uit een geldbedrag van 1.000 euro en de mogelijkheid de bekroonde scriptie, omgewerkt tot een artikel, te publiceren in het Noordbrabants Historisch Jaarboek (NHJ). De redactie van het NHJ verzorgt de begeleiding bij het omwerken van de scriptie tot een artikel.

Belangrijkste voorwaarden voor mededinging:

- Het onderwerp van de scriptie betreft de geschiedenis van de gebieden die ooit tot het hertogdom Brabant hebben behoord, dat wil zeggen de huidige Nederlandse provincie Noord-Brabant en de Belgische provincies Antwerpen, Vlaams-Brabant, Waals-Brabant en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Er is geen beperking qua historisch tijdvak of historische discipline. Ook studies op het gebied van bijvoorbeeld erfgoed, archeologie, historische taal- en letterkunde, historische psychologie, rechtsgeschiedenis, medische geschiedenis, publieksgeschiedenis, kunstgeschiedenis of bouwgeschiedenis komen in aanmerking.
- De scriptie is geschreven in het kader van een succesvol afgeronde masterstudie aan een Nederlandse of Belgische universiteit of hogeschool in 2018 of 2019.
- De scriptie mag niet zijn gepubliceerd voordat de jury de uitslag bekend maakt.

Ingezonden scripties worden beoordeeld door een wetenschappelijke jury, te weten de redactie van het NHJ. Over de uitslag van de prijsvraag kan niet worden gecorrespondeerd. Bij onvoldoende inzendingen van voldoende kwaliteit is de jury gerechtigd geen prijs toe te kennen. De uitreiking van de prijs zal plaatsvinden in het najaar van 2020.

Inzending van masterscripties:

Kandidaten kunnen tot 31 januari 2020 een digitale versie van hun scriptie zenden aan:

Jan Brouwers

Redactiesecretaris NHJ

e-mail: stichtingzhc@xs4all.nl

Via bovenstaand mailadres kunnen ook nadere inlichtingen worden verkregen.

LangZullenWeLezen

Teneinde lectuur in Vlaanderen te stimuleren, werd op de website langzullenwelezen.be de mogelijkheid geschapen om favoriete boeken aan te duiden. Op de lijst die werd weerhouden, bevinden zich ook vele rechtshistorische boeken, waaronder ook *Tweehonderd jaar rechtsfaculteiten Gent en Luik* en talrijke andere werken van Prof. Dirk Heirbaut.

329 registers van de Raad van Vlaanderen gedigitaliseerd

Altijd al willen lezen hoeveel beschuldigten ook in het ancien régime claimden dat ze *by drancke* waren tijdens het plegen van misdrijven? Hoe creatief men in het toenmalige graafschap Vlaanderen was bij het uitspreken van erestraffen? Of hoe lastig de raadsheren de langdurige ondervraging van een vermeend valsmunter wel niet vonden? Dan zijn de gedigitaliseerde registers van de Raad van Vlaanderen de geknipte bron: 329 dikke turven geschiedenis van Vlaanderen en omstreken, goed voor tienduizenden folio's aan digitale beelden, raadpleegbaar in alle leeszalen van het Rijksarchief.

Interessante en soms bloemrijke lectuur, die registers van de Raad van Vlaanderen... Zeker de verhoren en vonnissen van zaken die volgens de criminele procedure werden behandeld, hebben altijd tot de verbeelding gesproken. Om ervoor te zorgen dat lezers daar ook in de toekomst van kunnen blijven genieten, werden de 41 registers met de zogenoemde Criminele examens en Criminele sententies (Rijksarchief te Gent, Archief van de Raad van Vlaanderen, nrs. 8857-8597, 16e-18e eeuw) het afgelopen jaar gedigitaliseerd.

Inhoudelijk vertegenwoordigen deze registers slechts een fractie van de ruime bevoegdheden van de Raad van Vlaanderen, de gewestelijke justitieraad van het voormalige graafschap Vlaanderen (1386-1795). Door hun massa en hun diversiteit is het helaas quasi onmogelijk ook de voornaamste registers m.b.t. de rechtspraak volgens de civiele procedure te digitaliseren.

Eén grote basisreeks stond echter buiten discussie: in eenzelfde beweging werden vorig jaar immers ook alle 279 registers van Acten en Sententiën zorgvuldig gescand (RAG, Raad van Vlaanderen, nrs. 2327-2605, periode 1370-1642). Deze nummers bevatten de oudste en bijgevolg ook meest kwetsbare reeks registers uit het archief van de Raad. In de beginperiode (het oudste register stamt zelfs van voor de officiële oprichting!) noteerde men er zo goed als alles in dat door de Raad werd behandeld, besproken of geregeld. Vanaf de 15e eeuw ging men langzaam maar differentieëren en splitsten verschillende andere archiefreeksen zich inhoudelijk af, een proces dat in de 16e eeuw in een stroomversnelling terecht kwam en uiteindelijk leidde tot de opheffing van de Acten en Sententiën.

In het scanproject zijn tot slot ook de zeven aanwezige resolutieregisters en twee registers met aanstellingsakten van (voornamelijk eigen) personeel opgenomen (RAG, Raad van Vlaanderen, nrs. 164-170 en 602-603, 16de-18de eeuw): basisdocumenten over de interne werking van de instelling.

Voorlopig kunnen we dus afklokken op de veiligstelling van 329 dikke turven geschiedenis van Vlaanderen en omstreken, goed voor tienduizenden folio's aan digitale beelden. Al deze stukken zijn voortaan digitaal raadpleegbaar in de leeszalen van het Rijksarchief.

Het omvangrijke archief van de Raad van Vlaanderen wordt bewaard in het Rijksarchief te Gent. Klik [hier](#) om de inventaris online te raadplegen. De nieuwe gebruikersgids kan u [hier](#) terugvinden.

Oproep: Actualiseer mee de Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging

Het Archief voor Nationale Bewegingen presenteert sinds kort de NEVB Online (www.nevb.be). Enkele muisklikken geven u toegang tot de rijkdom aan kennis die onderzoekers over de Vlaamse beweging verzamelden tot aan de publicatie van dit instrument in 1998.

De online publicatie van de NEVB is de eerste stap in de ontwikkeling van een volledig geüpdatete encyclopedie. Na meer dan twintig jaar wordt het hoog tijd om de teksten in een toegankelijke en aantrekkelijke databank te gieten en de aangeboden informatie te onderwerpen aan een inhoudelijke actualisering.

Om dit ambitieuze project te doen slagen, heeft het ADVN uw hulp nodig.

Het [ADV N roept alle gebruikers van de Encyclopedie op](#) om hun expertise te delen. Feitelijke onjuistheden of lacunes in specifieke lemma's kunt u signaleren via bureauredactie@devb.be of via de [NEVB Online](#).

Zo garanderen we samen de kwaliteit van dit onmisbare werkinstrument en zorgen we ervoor dat deze online-encyclopedie als een perpetueel *work in progress* steeds de vinger aan de pols kan houden van nieuwe ontwikkelingen in de samenleving.

Oproep: Transkribus

Onderzoekers die zich bezighouden met handgeschreven teksten, maken vaak transcripties van deze teksten. Het Europese READ project – programma Transkribus – is gericht op het trainen van het sneller herkennen van handschriften. In het kader van het trainen van de computers om een model te ontwikkelen om de Nederlandse taal sneller te herkennen zijn we op zoek naar foto's van teksten (minimaal 300DPI) en de bijbehorende transcripties. Wanneer u meer dan 500 pagina's aan transcripties en foto's heeft, kunnen deze direct via Transkribus gekoppeld worden (Text2Image). U kunt hier contact over opnemen met het Transkribus team in Innsbruck: email@transkribus.eu. U krijgt dan de gekoppelde bestanden (foto, met transcriptie erbij) via een account dat aan uw mailbox zit teruggestuurd. Indien u wel transcripties en foto's heeft, maar de 500 pagina's niet haalt – is het momenteel eveneens mogelijk om dit in te sturen naar Transkribus, maar hier is nog maar een beperkt budget voor beschikbaar (dus wees snel). Voor u is het voordeel dat u doorzoekbare PDF's kunt downloaden vanuit het Transkribus-programma. De data staat standaard op privé, dus niemand anders kan bij uw transcripties en foto's. Echter, wanneer u mee wilt werken aan het creëren van een Nederlands taalmodel, willen wij u vragen om contact op te nemen via TranskribusEMDutch@gmail.com en dan ontvangt u aanwijzingen hoe u uw data kunt delen. We begrijpen dat niet iedereen de mogelijkheid heeft om zijn/ haar onderzoekdata te delen vanwege privacy of copyright. Echter, op de achtergrond helpt u de computer trainen in het herkennen en we hopen dat het op korte termijn mogelijk wordt om aan te geven dat data wél gebruikt mogen worden voor het trainen van een overkoepelend model, maar niet door onderzoekers ingezien mogen worden. Uiteraard kunt u ook transcripties in andere talen via

Transkribus uploaden, vanaf 70 pagina's is het al mogelijk om zelf een model te trainen of te delen met andere taalgroepen.

Eventuele vragen kunnen worden gesteld via TranskribusEMDutch@gmail.com.

De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: www.rechtsgeschiedenis.be. Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 400 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, stuur dan een e-mail naar [de redactie](mailto:de.redactie). Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden. Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze nieuwsbrief laten verspreiden, mail dan naar: courant@ugent.be